

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

78. ÅRGANG

10. SEPTEMBER 1966

A V I N N H O L D E T :

- RØDE GARDER
- NYE BØKER

NR
17

NESTE NUMMER UTKOMMER 24. SEPTEMBER 1966

VIETNAM

Av Mutt Aiello.

Med blodige øyne
og splintret kjeve,
slik ligger din bror
et sted i verden.
Et sted på kloden.

Vi kan ikke tro det.

Men likefullt trevles hans lemmer opp
i stinkende slintrer,
som væsker og værker
som piner og plager i etsende smerte.

Det kunne vært deg.
Det kunne vært meg.

Å Gud
hvordan skal vi få sonet vår brøde?
Ugjestmildhets blodige brøde.
Delte vi vår kjortel?
Delte vi vår vin, vårt brød
vår olje og vårt salt?
Delte vi vårt teppe
med ham som lå og frøs?

Vi klippet kanskje av en flik,
nok til å dekke hans øyne
så han ikke skulle skue
sin egen nakenhet.

Å Gud —
la oss ikke forstumpes,
fordummes
bli hårde som stener
men gi oss et levende hjerte
og en vilje som vil
det DU vil.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høy-messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke,</i> Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00 9.45 og 19.00	11.00
<i>St. Hallvard kirke,</i> Fransiskanerne, Enerhaugt. 4, tlf. 68 08 68	8.35 18.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke,</i> Dominikanerne, Neberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.00 11.30	10.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell,</i> Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
<i>Grefsen kapell,</i> Glads vei 23, tlf. 212355	9.00	10.30
<i>Lunden kloster,</i> Øvre Lunden, tlf. 21 25 87	9.00	
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke,</i> Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Pauls kirke,</i> Christies gt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
<i>Vår Frue kirke,</i> Helleveien, tlf. 56 245	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke,</i> Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke,</i> Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke,</i> Kristian V's pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke,</i> Torvg. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke,</i> Haralds gt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke,</i> Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke,</i> Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet,</i> Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke,</i> Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell,</i> Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke,</i> Sverres gt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53765	17.30	—
STABEKK, <i>Maria kirke,</i> Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45
STAVANGER: <i>St. Svitbun kirke,</i> Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke,</i> Sandefjordgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke,</i> Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21214	8.45 19.00	11.00 —
<i>St. Elisabeth hospital,</i> 11a tlf. 21607	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke,</i> Flintegt. 5, tlf. 2779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og</i> <i>St. Eysteins sykehjem,</i> Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke,</i> Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke,</i> Nørvesund, tlf. 7558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vor Frue kirke,</i> Storgt. 94. Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15 6.20	10.30 —
<i>St. Elisabeth hospital,</i> Mellomveien 15, tlf. 2101		
BODØ: <i>St. Eystein kirke,</i> Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke,</i> Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31.VIII (St. Elisabeth Institutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke,</i> Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

I redaksjonen:

Lars Roar Langslet, Gunnar Magnus, Albert J. Raulin O.P.,
Helge Erik Solberg og Nils Heyerdahl.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 42 37 43.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 42 31 70.

Abonnement (direkte ell. gjennom
postkontorene). Kr. 20 pr. år,
kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen
(se nederst på omslagssiden). 24
nummer årlig. - Postgiro 153 21.

HADDE VI GLEMT DEM?

Det var ikke rart at norsk presse reagerte på telegrammene om de røde garder i China, noen hver av oss ristet vel vantro på hodet. Igjen brukte vi uvilkarlig et uttrykk vi hadde fra en boktittel i tredveårene: *Vanviddets verden*.

Nesten motvillig ble vi minnet om at vi for eksempel har hundretusener av trosfeller som lever i dette mareritt hvor rødt plutselig gjelder som klarsignal i trafikken, et påfunn som Orwell ikke kunne ha gjort tydeligere. Vi ble minnet om at det bak de ofte knappe nyheter om gateterror og skjendete kirker og rått, brølende hat, lever en nasjonal katolsk kirke under strengere kår enn noen. Sammen med andre kristne og andre religiøse samfunn frister Chinas katolikker en tilværelse som skulle tilsi at de var i våre tanker hver dag.

Likevel måtte vi minnes om det igjen.

Skal vi være ærlige var det visst en stund siden vi hadde skjenket dem en tanke.

Det er bare få ting vi vet om det som foregår bak bambusteppe. Vi regner med at det kanskje er vel 5,5 mill. kristne i landet, derav ca. 4,2 mill. katolikker. Men «natten er så mørk» at oppgavene varierer sterkt, for katolikkene ned til 3 mill. Hierarkiet teller 32 biskoper, ifølge ikke helt ferske notater, av disse har to nedlagt embedet, fem lever i utlandet, fem sitter i fengsel og fem andre vet man ikke noe sikkert om. Siden 1957 er nærmere 30 nye biskoper «valgt av folket».

Vi aner det veldige kirkepolitiske drama som foregår i China, og det er ting som det er forholdsvis greit å huske.

Vi må ta oss mer i nakken for å huske de enkelte mennesker, kjente og ukjente. Vi har sett bildene av John Galvin da han i 1947 ble utnevnt til biskop av Hanyang, rank og staut i sin embedsdrakt. Og vi har sett bilder av ham da han mange år senere slapp ut av fengslet, en gammel, herjet mann.

Og det er andre. I de sydende storbyene langs den kinesiske kyst, må det finnes familier og små grupper av kristne som er uten kontakt med omverdenen, uten muligheter til å få hjelp, mennesker som lever i en gal ver-

Dette bildet av kinesiske smågutter med lekegeværer ble tatt for en del år siden av en dyktig fotograf — og premiert. Er noen av dem med i Maos røde garder høsten 1966?

den — hvor grønt betyr stopp. Hvor godt blir ondt, fred blir krig.

Fra time til time hamres galskapen mot dem av politiske kommissærer.

Det er vår skam at vi virkelig makter å glemme disse kristne av og til.

Det blir i det hele tatt vanskelig å holde tanken om den dialog levende etter det som har hendt. Vi husker at pave Paul under sitt besøk i FNs Hovedforsamling ga uttrykk for at alle nasjoner, også Kommunist-China, må bli med i FNs fellesskap av verdens folk. Vi husker også pave Johannes kloke ord om den enkelte kommunist som forblir et menneske med krav på vår respekt og omtanke, også, kan vi tilføye i dag, når han eller hun er med i en av Maos ville horder.

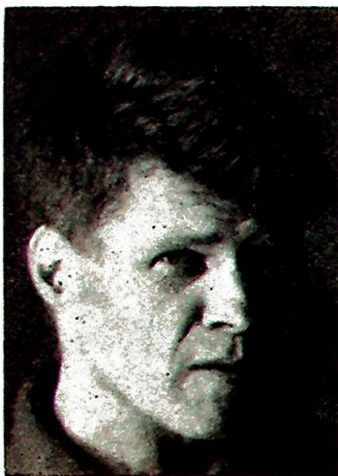
Det blir ikke lett å huske alt dette i den flodbølgen av ond galskap som skyller over våre kristne brødre i China akkurat nå.

Forhåpentlig blir det heller ikke så enkelt å glemme hvor nært vi er knyttet til disse ukjente ofre.

A. R.

Dette «ST. OLAV»:

I dagens nummer finner De en kort liturgisk kalender på side 269.

DRAMA I PARADISETS

VIKTIG PREMIERE PÅ TRØNDELAG TEATER

Av de norske forfattere som «er på markedet» i høst, knytter det seg stor spenning til Finn Carling. Hans skuespill «Gitrene», nettopp utkommet i Gyldendals grønne serie og klar for urpremiere på Trøndelag teater engang i november, er ikke noe hvilearbeide fra en trett romanforfatters hånd. Uten å ha sett det på scenen må det være tillatt å spå såpass i hvert fall: i høst kan vi få en ny norsk dramatiker som med et sprang er i det beste selskap, internasjonalt sett. Stykket bryter brutalt og befriende med mange ting som har isolert norsk diktning fra det store marked i lang tid, på godt og ondt er Carling med «Gitrene» fullt på høyde med det beste i moderne europeisk og amerikansk dramatik. Både når det gjelder form og emnevalg. Hvilket ikke lettvis kan oversettes dit hen at han har produsert «absurd teater». De fleste som litt blaserte kommer til å prøve å katalogisere Carlings drama etter første akt, vil i det hele tatt bli temmelig skuffede.

Man får kanskje ikke så mye forstand av forlagets vaskeseddel: «Vi befinner oss i en zoologisk have og møter den avdøde direktør og fire andre mennesker, eller dyr. Stykket er nettopp bygget på den veksling mellom skikkelser som finner sted. I sentrum for handlingen står Isak — direktøren for haven — som gjennom sin funksjon prøver å realisere en drøm om å gjenskape Paradisets have hvor loven og lammet skal gresse fredelig side om side.»

Så langt forlaget.

Men la oss tilføye for egen regning: «Gitrene» er et stykke om kjærlighet og hat, tilgivelse og skyld, liv og død — uten psykoanalytiske skjemaer. Det er i sannhet ikke bare personenes bibelske navn som gjør

at stykket interesserer oss — det er de ting Finn Carling skriver om.

«St. Olav» har hatt en liten samtale med den 41 år gamle dramatiker som altså nå etter å ha skrevet romaner og andre arbeider, bryter nytt land for sitt talent.

Tidlig i samtalen nevner Carling en kronikk han skrev for et halvt år siden i en avis om «Kunstens trojanske hester».

— Kunstens former virker som trojanske hester, sier han. Men litterære former ødelegger samtidig seg selv i bruken. Den psykoanalytiske form virket sterkt og forløsende da Sigurd Hoel innførte den i tredveårene her hos oss. Men etter hvert som publikum lærer å kjenne denne formen, virker den nesten mot sin hensikt. Teppet går opp for et teaterstykke for eksempel, vi ser en mor og hennes sønn — vi sier automatisk «Ødipus». Man vet med en gang at den sønnen ikke fikk melk som liten. Derfor er «Gitrene» ikke et psykologisk drama i vanlig forstand. Vi kan ikke si at hovedpersonene ble slik av den eller den grunn. Imidlertid er det likevel en del grunnleggende emosjonelle situasjoner jeg beholder, den voldsomme aggresjonen, hatet, forholdet til døden osv.

— Skikkelserne er ikke bygget opp på vanlig måte heller, fortsetter han. — Jeg vil for enhver pris unngå at tilskueren skal si: aha, nå skjønner jeg det. Da stenges opplevelsen ute. Derfor får vi i stykket stadige rundkast i skuespillerne, i hva de står for. Tydeligst skjer det med hovedpersonen Isak. I første akt identifiserer man seg med ham, i annen akt er det familien det liksom er litt synd på. I tredje akt veksler det nesten fra linje til linje hvem som er den gode og hvem som er den onde. Dette er gjort for at man skal få rykket de emosjonelle forhold inn på livet. Stykket er ikke et titteskap.

— Ville De bruke betegnelsen *absurd teater* på stykket?

— Jeg oppfatter det ikke slik et øyeblikk. Godt og ondt løses ikke opp.

Når det gjelder valget av dyrmenneske-motivet, sier Carling: — Jeg satt i ti dager i zoologisk have

i København. Det slo meg at det var en underlig enveiskontakt og enveislengsel mot dyrene i burene. Mennesker elsket dyrene bare den ene veien, de kom hver eftermiddag og elsket sine dyr med godord og nøtter og slikt. Og *det* er viktig for meg: det er visst veldig mye lettere å ha et givende forhold til medmennesker når de er stengt inne. Og ikke kan gi noe igjen. Slik kom den tanken.

— Isak drømmer om Paradisets have.

— Ja, det å gjenskape Paradisets have er jo en helt forskradd tanke, helt urealistisk. Vi er egentlig bare i stand til å elske mennesker når de er i bur. Kommer de ut, bryter «helvete løs» med en gang.

— Mennesker, eller dyr?

— Ja. Det er mange ting som har spøkt i meg ved arbeidet med dette stykket. Denne voldsomme trangen til å bli elsket og tilgitt av urfaren, av sin avstamning. Så voldsomt er dette behov at Isak må dø to ganger i håp om å kunne få høre at faren gråter. Faren er den store skaper av Isak, Isak lever i en verden som faren har skapt. Jeg vil gjerne vise hvordan man elsker og hater, hvor sterke og bindende disse følelsene er selv der hvor faren er utenfor buret sitt og er en forholdsvis alminnelig, temmelig uverdig far.

— To ting er nøkkelen: den voldsomme trangen til å få tilgivelse fra faren og det urealistiske i at sønnen oppsøker ham i buret, sier Carling langsomt.

— Det er noe dypt håpløst over slutten?

— Det er riktig. Disse personene kan ikke nå hverandre direkte, med en gang de er *utenfor* har de et farlig forhold til hverandre. Det som gjør det håpløst er at Isak aldri blir voksen. Han er *mannen* i vårt samfunn

HAVE

I HØST

som har datteren til elskerinne, konen til mor og som aldri klarer å løsrive seg fra faren.

— Mange av stykkets tanker dreier seg om døden, hvorfor?

— På en måte er Isak død. Men han er ikke, skal vi si, forløst. Han har ikke fått tilgivelse av faren. Derfor er han ikke helt ferdig med sitt liv.

«Gitrene» er et vanskelig stykke. Sterkt og vanskelig. Det er vanskelig, for ikke å si umulig å følge dikteren hele veien i hans tankegang. Men vi skal ikke sette oss på noen høy hest, vi skal bare være meget takknemlige for at norsk dramatik igjen handler om viktige ting.

Nettopp når det gjelder dette stykket, skulle vi få i stand den dialogen vi så ofte prater om når det gjelder de ikke-troende.

Den 13. oktober i
KATOLSK STUDENTLAG:

«ET SPØRSMÅL OM LIV OG DØD»

15. september: Neuberggt. 15 kl. 20,00.
Pater B. Delplanque OP: «Bergpreken og u-landshjelp». Messe på Katarinahjemmet kl. 18,30.

2. oktober: Weekendtur.

13. oktober: Neuberggt. 15 «Et spørsmål om liv og død». Lege Helge Erik Solberg leder rundebordsamtale. Messe i St. Dominikus kl. 19,30.

23. oktober: St. Hallvards kirke, Enerhauggaten 4: Pater Arno Gerritsma OFM leder høstsemesterets retrett.

16. november: Neuberggt. 15. Gunnell Vallquist: «Fremtiden i lys fra det II. Vatikankonsil.» Messe i St. Dominikus kl. 19,30.

8. desember: Katarinahjemmet, Gjørstadgt. 8: Lyrikkaften ved J. Schwarz. Messe i St. Dominikus kl. 18,30.

— MEN EN FIN SOMMER

Gjennomgangsmelodien fra Tuddal 2, skoleledelsens eksperimentleir i barskt fjell-miljø under Gaustatoppen, «Bedre og bedre dag for dag», var mer enn bare visetekst denne gangen. En mer eller mindre tilfeldig flokk vidt forskjellige jenter og gutter, fjell-vante rovere og by-vante småfrokener, ble i løpet av en uke sveiset sammen i dette ubesværede, naturlige fellesskap som bygges på svette, såre ben og beseirede topper. Roen og det vide utsyn fra fjellviddene fikk etter hvert overtaket over støyen fra platebarene og dagens avis-sensasjoner; dandy-nykker og einstøing-tendenser ble visket bort i en iskald dukkert i fjellvannet eller i oppvaskvannet etter en middag for 30!

Studieprogrammet var ikke tungt; de formelle foredrag og diskusjoner ble begrenset av turopplegg og naturlig tretthet. Til gjengjeld vant det program som var, på den større åpenhet og det større perspektiv som fellesskapet skapte grobunn for. Og det viktigste ble kanskje sagt i spontane, uformelle samtaler på vei opp til Storkneet eller i pausene i leirbålsprogrammet hver aften. Eller kanskje det ble sunget rundt alterbordet på uthusloftet en morgen mens solen strømmet inn gjennom de åpne lukene, en aften mens regnet trommet på bolgeblikktaket.

Sammen med et strabasiøst men innholdsmettet studieopplegg i Tyskland, og en overfylt men munter og vellykket juniorleir på Lunde ved Son, gir fjell-leirene løfter om øket bredde og bevegelse i skoleledelsens arbeid. Og høstens program med regelmessige week-end treff for Østlandet og regionale studiedager for andre landsdeler bare forsterker det inntrykket av pågangsmot og innsatsvilje som var sommeroppleggets fasit.

T. J.

NYTT OPPLAG

St. Olav Forlag sender i disse dager ut 2. opplag av det annet Vatikankonsils dogmatiske konstitusjon DE ECCLESIA, Kirken.

Pris kr. 7,—

DE HØYRE-RADIKALE OG

ANNET BIND AV 'SCHLESINGERS' BOK

Det er to viktige avsnitt i Arthur M. Schlesinger jr.s bok om president Kennedy, «De 1000 dagene» (annet bind, 384 s., Cappelen) som må settes opp mot hverandre. For det første er det den dramatiske beretning om Cubakrisen, for det annet Schlesingers redegjørelse for den storm av hat de ekstreme bevegelser i USA pisket opp mot den unge presidenten — et hat som må ha vært en farlig og virkningsfull bakgrunn for en morders ensomme og ulykkelige tanker en dag i byen Dallas. Det er antagelig en indre sammenheng mellom de to avsnitt som er en nøkkel til hele Kennedys innsats. Han blir den mann som redder verden fra galskapen da russerne forsøker sitt vanvittige poker-spill med de store rakettene på Cuba — ved å avvise alle radikale forslag fra sine rådgivere, enten de nå gikk ut på øyeblikkelig invasjon eller ren eftergivenhet. Nettopp fordi han så sterkt unngikk å bygge sin politikk på at det fantes en «total løsning» på dagens problemer — enten det nå var forslag om preventiv krig mot Moskva eller det besnærende slagord «Heller rød enn død» — klarte han både å tvinge Krustsjov til å fjerne våpnene og å unngå å presse russerne til et punkt hvor de drevet av prestisjehensyn og indre maktstrid hadde mistet kontrollen med sine egne krefter.

Denne måte å opptre på i det store spill må ha vært en av de ting som ergret bl. a. de høyre-radikale krefter i USA mer enn noe annet og som skapte en uvilje mot presidenten som man den dag i dag ser ringbølger av helt bort til Tjomes strandlinje.

I Eisenhower-perioden hadde de ekstremt konservative i USA vært desorganiserte og passive. Men så snart det kom en annen ledelse i Washington, ble de høyre-radikale desperate. De ble overbevist om at nasjonen var i livsfare, at de måtte fylke seg til motstand før det var for sent osv. Dette hadde skjedd i tredve-årene under Roosevelt, og det skjer igjen under Kennedy i seksti-årene.

Schlesinger legger ikke skjul på sine egne meninger når han fortsetter: De høyre-radikale appellerte spe-

sielt til skremte rikfolk og den engstelige middelklassen. De hadde sin sterkeste tilslutning i stater som California og Texas hvor folk plutselig har fått mange penger mellom hendene, i stater som Arizona og Florida hvor mange pensjonister har slått seg ned og i småbyene i fjellstatene. Den drømmeverden de mante frem for sine tilhengere var en verden hvor det ikke fantes kommunisme, ikke FN, ingen amerikansk forbundsregjering, ingen fagorganisasjoner, ingen negre eller utlendinger — en verden hvor høyesterettsjustitiarius Warren ville bli sperret inne, Cuba invadert, fluoriseringsen av drikkevann stanset, de progressive inntektsskattene fjernet og importen av polsk skinke forbudt.

Når det gjaldt innenrikspolitikken ble høyre-radikalernes filosofi uttrykt omtrent slik av en senator som forsvarte de militæres rett til konservative politiske ytringer: «Hvis de mili-

tære lærer oss kommunismens sanne natur, må de nødvendigvis gjøre det klart at kommunisme egentlig er det samme som sosialisme. Og når man forstår hva sosialisme er, er man nødt til å innse at mange av de programmer som er foreslått i USA, og mange av de som er gjennomført, helt tydelig kommer innenfor kategorien sosialisme.»

Det var jo faktisk en forenkling. Mildt sagt.

I utenrikspolitikken fikk høyre-radikalerne i likhet med det radikale venstre en knagg å henge hatten på etter Bay of Pigs-affæren, selv om de trakk de motsatte konklusjoner. Og de ekstremt konservative fylket seg bak Barry Goldwater og hans enkle krav om en total seier.

Kennedy selv var dypt bekymret over ekstremismens utbredelse, både på høyre og venstre fløy, forteller

Schlesinger i sin bok. Og han legger til: Jeg tror at denne bekymringen hadde forbindelse med den latente voldsmentaliteten hos mange amerikanere. Ennå hersket en følelse av at man var grenseland. Spenningen og anonymiteten i de store byene hadde styrket tendensen til voldshandlinger. Hver eneste dag viste fjernsynsindustrien alle Amerikas barn hvor enkelt problemene kunne løses med et revolverskudd. Og midt i dette får man en flom av skjellsord, beskyldninger og ondskapsfulle bemerkninger om Kennedy. Styreformannen i Dallas Morning News erklærte at «presidenten var en pyse, vi trenger en mann på hesteryggen til å styre dette landet».

For Schlesinger er det helt klart at Kennedy i like stor grad sto i opposisjon til de ytterliggående på den annen politiske fløy. Det er merkelig så mange likhetspunkter det er mellom ekstremistene på begge sider, sier presidenten en gang. Den ene gruppen vil at vi skal overgi oss, den andre vil ha krig. Begge tror at vi bare har valget mellom to alternativer: ettergivenhet eller krig, selvmord eller overgivelse, ydmykelse eller inferno, enten rød eller død.

John F. Kennedy, katolikk, politiker, yngre enn folk pleide å være i presidentstolen, står frem og sier at dette ikke stemmer. Og i den alvorligste krise verden kanskje har gjennomlevd, de få farlige dagene før Krustsjov bøyet av i Cuba, viste Kennedy verden uten å prale av det at han hadde rett. Det fantes alternativer.

Den voldsomme propagandaen mot Kennedy i USA på den tiden, en propaganda som ble finansiert av flere ledende industrifamilier og deres stiftelser, var rettet mot presidentens religion, hans rikdom, hans universitetsutdannelse, hans hustru, brødre, hans rådgivere, hans støtte til negrene osv. Det er klart at alt dette oppmuntret syke elementer til å klemme ut morderiske planer mot ham. I løpet av to år etterforsket Secret Service ikke mindre enn fireogtredivde mordtrusler bare fra staten Texas.

Mot dette hatet mobiliserte Kennedy fornuften. Men han visste, som

Forts. side 270

Marias hellige navn

Den 12. september hvert år feirer Kirken festen til ære for Marias hellige navn. (Det er forresten «patronatfesten» for våre Maristpatre.) Navnet står her selvfølgelig som et uttrykk for selve personen.

Vår hjelp er i Herrens navn, sier vi. Det vil si at Herren selv, i egen person står på vår side. Vår hjelp er i Herrens navn, det vil videre si vår hjelp er i Herren slik som han selv har villet åpenbare seg for oss. Ved å gi oss sitt navn har Gud gitt oss å kunne lese så å si hans innerste vesen. Når vi den 2. januar feirer Jesu hellige navn gir vi fritt uttrykk for vår trang til å takke Gud for hans åpenbaring i Jesus Kristus og vi stanser i kontemplasjon av hva dette Jesu navn innebærer, det betyr jo at «vår Gud er en frelsende Gud».

På samme måte stanser vi ved Marias navn og lærer å verdsette en ny aspekt av Guds godhet som kommer til oss gjennom henne.

Ingen har bedre enn den hellige Bernhard av Clairvaux vist den veldige gjenklang Marias hellige navn vekker i det kristne hjerte. Vi gjengir her sluttavsnittet i en av hans berømte homilier over evangeliet «Missus est», beretningen om Marias budskap.

«Og jomfruens navn var Maria. La oss til slutt si noen ord om dette navn. Det blir oversatt «havets stjerne» — og med rette, det passer godt for jomfru-moren. Det er riktig å sammenligne Maria med en stjerne. Stjernen lyser uten selv å fortæres, Maria føder sin sønn uten å miste sin jomfruelighet. Hun er Jakobs edle stjerne hvis stråler opplyser hele verden. Dens glans skinner over de høyeste tider, men også inn i det svarteste mørke. Dens varme når frem til sjelene enda mer enn til kroppene, den bringer frem alt godt og fortrenger det onde. Maria er denne lysende stjerne høyt hevet over verdens hav, den stråler ved sine fortjenester, den lyser ved sitt eksempel.

Å menneske! hvem du enn er, som opplever deg selv mere som kastet hit og dit av stormen på dette verdens hav enn gående på den faste jord, mist ikke av syne denne stjerne om du ikke vil gå under!

Når fristelsen raser som verst, når prøvelsene stiger frem som truende skjær, se opp til stjernen, rop til Maria!

Når hovmodet, ærgjerrigheten og misunnelsen herjer i deg, rop til Maria!

Når vreden eller gjerrigheten, når kjødets tillokkelser holder på å velte ditt skip, se opp til Maria!

Når du tynges av dine synder, skammer deg over din samvittighets pletter, frykter for dommen, når du allerede synker i mismodets avgrunn og gripes av fortvilelsen, tenk på Maria!

I farene, i den engstelse, i dine tvil, tenk på Maria, rop til Maria!

La ikke hennes navn forstummes på dine leber, la det ikke forlate ditt hjerte!

Du får glede av hennes forbønn om du legger vinn på å efterligne henne.

Følger du henne går du ikke vill. Ber du til henne fortviler du ikke, har du henne i dine tanker tar du ikke feil.

Holder hun i deg, faller du ikke, beskytter hun deg har du intet å frykte. Leder hun deg trettes du ikke, er du under hennes vern er du snart i havn.»

BLIKK på TIDEN

SINT STOCKHOLMS-DAME

■ En kvinne har kommet i strid med en annen kvinne i Sverige. I følge «Dagens Nyheter» (21. aug.) har en sint Stockholmsdame anmeldt fil. mag. Gunlög Järhult, viseordfører i den svenske radionevnden, for at hun har dristet seg til å tale mot arborter i en morgenandaktsending i radioen. Det eneste forsonende er at anmeldelsen er sendt radionevnden, ikke politiet.

Man ryster vantro på hodet ved en slik melding. Er det mulig at det finnes vettuge mennesker som ikke med glede hilser velkommen en fornyelse og aktualisering av morgenandaktsendingene? Finnes det noen her i vårt sindige Norden som for alvor mener at de kristne bare skal snakke vagt og uforpliktende om de svingende palme grener? Joda, nevnte Stockholmsdame bruker både tid og krefter på et slikt krav.

Hun spør: Har fru Järhult rett til å drive propaganda for sin private oppfatning i abortspørsmålet i radioens morgenandakt? Har hun? Hva har hun sagt?

«I sin morgonandakt — ingående i en serie som behandlet de ulike budorden — tog fru Järhult først upp dödande i samband med krig etc. Sedan sade hon bl.a.:

— Ett annat mycket mer utbrett problem rör de alltmer ökande, av medicinska myndigheter beviljade aborterna och de krav på oinskränkt abort som i frihetens namn framförts från ett flertal håll.

— Vi har fått en markant glidning i motiveringarna: Det gäller inte längre bara nödvändigheten att släcka ett spirande liv av allvarliga medicinska och sociala skäl. I den enskildes händer skulle läggas den oinskränkta rätten att befria sig från de icke önskade konsekvenserna av sine handlingar, även om det går ut över ett liv, låt vara ännu ofullgånget.

Fru Järhult avslutade:

— Här måste den kristna kyrkan säga ett ord, som just nu låter obarmhärtigt och reaktionärt i mångas öron, men som djupast sett, för människans och framtidens skull, är det enda barmhärtiga och kan väcka samtiden till besinning:

Du skal icke dräpa.»

Den sinte damen svarer i sin anmeldelse:

«— Abortfrågan är en kontroversiell samhällsfråga. I allmänna debatter i radio försöker man nå millimeterrättvisa när det gäller att fördela tiden mellan dem som har olika åsikter.

— Skal man få yttra sig i en så kontroversiell samhällsfråga i ett religiöst program utan att bli emotsagd?»

Det er et godt prinsipp at ulike oppfattelser får komme til orde. Men en morgenandakt i radioen er nå engang ikke et samtaleprogram, men en meget beskjedne kristen post i en 15—16 timer lang sendetid. Og de som stiller med den posten har neppe den ringeste mulighet for å dominere resten av radioledelsens opplegg.

Det som skjer er vel at kristne mennesker i stadig større utstrekning orienterer seg og engasjerer seg i den verden de lever i, og forsøker å formulere kristne svar på dagens vanskelige problemer. At det kan forlede en dame i Stockholm til protester viser selvfølgelig for det første at abortproblemet er et ømtålelig emne som det nesten slår gnister av. Men det viser også en grenseløs naivitet hos de som tror at spørsmålet ikke angår de kristne. Det gjør det nemlig. Og akkurat som en rekke andre av dagens emner passer det aldeles glimrende inn i en morgenandaktsending.

EN TRYGGERE VERDEN

■ Avisleseres interesse for forbrytere opphører nesten med en gang forbryterne sitter bak lås og lukke. Da er vår verden straks litt tryggere igjen, og vi kan fortsette med vårt kjøpmannsskap. Men for de som også arbeider med de arresterte og domfældte videre inn i det ukjente, blir det nok klarere og klarere at det trenges dyptgripende reformer innenfor murene. I en leder 30. august skriver «Dagbladet» bl. a.:

«De svenske fengselsmyndighetene skal nå foreta et meget interessant eksperiment. To nye anstalter skal tas i bruk, og i begge skal det være adgang for den innsattes hustru til å tilbringe kortere eller lengre tid sammen med ham. Den ene anstalten blir bygd for korttidsbesøk. Den andre anstalten får en del familieleiligheter, der fangene i lengre tid kan bo sammen med sine nærmeste pårørende. Gjennom sitt arbeid i det moderne fengslet kan fangene betale for de pårørendes opphold.

Det blir iallfall i første omgang bare snakk om å forsøke ordningen på fanger som man har maksimum av sikkerhet for ikke vil rømme.

*

Som et ledd i det moderne syn at fengselsstraffen ikke skal være uttrykk for hevn, men et forsøk på å bringe de innsatte tilbake til samfunnslivet, tror vi det svenske eksperiment bør følges med stor oppmerksomhet. Ikke minst i svensk presse har det i det siste vært en livlig debatt om de skadelige virkninger det kan ha å måtte undertrykke seksualdriften i lang tid og være uten kontakt med den nærmeste familie.

Man har også sett eksempler på at de innsatte etter flere år i mannssamfunnet bak murene, har fått sin seksualdrift avsporet — en brutal tilleggsstraff som ingen har ønsket.»

Det svenske eksperiment tillater også at barna får være sammen med faren innenfor murene. Vi er enig med Dagbladet når avisen er betenkt akkurat på dette punkt. Men ellers synes vi at dette er et eksperiment som burde forsøkes, også her hjemme. Det vil i første omgang bety økede utgifter for det offentlige. Men tro om man ikke sparer det ti-dobbelte i det lange løp?

I EN NY TID

■ I «Aftenpostens» kronikkserie om «Kirken i en ny tid» hadde industriprest Jørgen Karlsen den 25. august et glimrende bidrag:

«Idag lever vi igjen i forandringens tegn. Kirkens oppgave må da være å gå ut, være der forandringen foregår. Møte menneskene der de er engasjerte. Kirken må være i verden.

Personlig føler jeg mer og mer at kirken i dag kun går ut i verden for å kalle menneskene ut av verden og inn i kirken. Denne følelse er ubehagelig. For kirken skal hjelpe menneskene til å leve i verden, ikke til kun å betrakte livet i verden som et nødvendig onde for å leve mest mulig med i den hærske av

foreninger en moderne menighet består av.

Menigheten står ikke i noe som helst forhold til de virkelige sentre for menneskenes liv, og til de steder hvor avgjørelsene blir tatt. Derfor virker kirken i dag uaktuell for den alminnelige mann.

Og enda verre: Den enkelte kristne menighetsarbeider føler nok at Gud har meget å si for hans familieliv, for hans menighetsliv og for hans søndag. Men når han går til sitt kontor eller til sin fabrikk, er han uten Gud. Der har

kristendommen ingen relevans. Gud er ikke lenger universets herre, men en gammeldags lokal gud. Kristentroen står i fare for å bli en fritids-hobby, og ikke et livsengasjement. Kirken har intet å si til mitt egentlige liv, nemlig mitt arbeide, men kan kun kaste noe glans over min fritid.

Industrien har skapt en sosiologisk størrelse: bedriften. Den ligger utenfor menigheten. Ja, utenfor enhver kontakt med kirken. En bedrift er ikke bare et sted hvor man er noen timer pr. dag for å få penger til å leve utenfor fabrikkporten. En bedrift betyr mer for et menneske enn å være et sted hvor det tjener til livets opphold. Den er et sosialt miljø, et sted hvor man henter en vesentlig del av tilværelsens innhold. Bedriften er selve forankringspunktet i tilværelsen. Bedriftslivet med kurser, turer, debatter, fester, venner, akkorder, overtid, arbeidspress, karriere, videreutdanning — dette er selve livet og livsproblemene.

Det betyr at problemene på arbeidsplassen ikke kan løses ved større fritid og mer velferd. Moderne bedriftsledelse har for lengst forstått det. I dag har man innsett at denne velferdslinjen ikke fører frem. Menneskene må hjelpes i sitt arbeide, ikke bare utenfor.

Dette må også bety noe for kirken. Når kirken skal hjelpe menneskene — og det skal den vel? — må den hjelpe menneskene i deres virkelige livsproblemer. Kirken må hjelpe der de vesentlige problemene er — i arbeidet.

Kirken må ut av sitt gode skinn. Det spørres om ikke Martin Luther King betyr mer for godtfolks gudstro enn alle våre prester. Han opptrer i en vesentlig sammenheng. Han viser den alminnelige mann at kristendommen betyr noe, at Gud bryr seg om våre daglige (rase-) problemer. Eller vi kan tenke på Albert Schweitzer som er blitt et symbol på Guds barmhjertighet. De franske katolske arbeiderprester får sikkert ikke gjort så meget som prester, men i sine kjeledresser er de et tegn. Tegnet peker på Gud, på ham som har mening med vårt daglige arbeide i en moderne industribedrift.

APROPOS KRONIKKER

■ Det er mer mening, synes vi, i industriprestens åpne, praktiske syn på det samfunn vi lever i enn i hundrevis av andre, filosoferende kronikker. Vi kan ikke dy oss for å gjengi Norsk Dusteforbunds «premiering» av en Morgenblad-kronikk, den overbeviser oss igjen om Stabells store misjon her hjemme:

«Vår «Kronikk m/pusteøvelse» er i dag ved herr Rolf Jørgen Gudevold. Herr Rolf Jørgen Gudevolds «Kronikk m/pusteøvelse» er skrevet av etter Morgenbladet for 28/7 1966 og lyder slik:

AD DEN DEBATT som er fulgt etter min dobbeltkronikk om Alf Larsen og antroposofien i Norge vil jeg for tydelighets skyld få tilføye følgende. — — —

Pusteøvelsen begynner her: Pust inn:

I spenningsfeltet mellom surrealistisk kunst som den ene ytterlighet (kunst som uttrykker archetypenes drømmeaktige innhold) og «imaginativ» kunst (ut fra den bevisste billedbevissthet som hos Steiner var grunnlaget for hans ydelser innen alle artistiske uttrykksformer) som den annen befinner Alf Larsen seg nærmere den første enn den annen posisjon, nemlig i den naturmystikk som i sin panpsychisme (allbesjelehet) finnes hos bl. a.: Schelling og i avdempet form hos Sigbjørn Obstfelder og som er gnostisk i sin filosofiske karakter.

(Pusteøvelsen slutt — resten er vanlig kronikk.)

ALF LARSEN SPØR I sitt innlegg om hvem som har fått innbildt meg at det han skriver er antroposofi. Svaret er enkelt nok: Ingen!

Det jeg skriver er da heller ikke antroposofi. Jeg har jo hele tiden beveget meg på meta-planet. Altså skrevet meta-antroposofi! Skulle jeg formaste meg til «å skrive antroposofi», ja, da måtte jeg enten være megaloman eller antroposofisk «kronvidne». Forøvrig må et «antroposofisk forfatterskap» nødvendigvis medføre at man befatter seg med et strengt esoterisk innhold, og, som Søren Kierkegaard sier etsteds: «En Udraaber af Inderlighed er et seeverdigt Dyr.»

*

Mitt syn på Alf Larsens diktning vil jeg altså fastholde.
Rolf Jørgen Gudevold.

Tiltredes!!!
På vegne av
Norsk Dusteforbund
(Avd. for «Gode Pusteøvelser»)
Darwin P. Erlandsen,
president.»

For vår del trekker vi pusten — av lettelse. Det er godt vi har Darwin P. Erlandsen blant oss når det snakkes vanskelig i avisene.
Broder Andreas.

KATOLSK ORIENTERING

Den 14. september begynner Dominikanerne i Oslo sin årlige

INNFØRING I KATOLSK TROSLÆRE

gjennom ukentlige forelesninger, strekkende seg over et arbeidsår (september-juni, feriene unntatt), i alt 32 timer. Kurset er vederlagsfritt, åpent for alle som ønsker en grundig og saklig informasjon om katolsk lære og trosliv, og innebærer ikke noen form for forpliktelser.

Hver enkelt forelesning vil bli gitt to ganger: *Onsdag kl. 18 og fredag kl. 20*, forat flest mulig skal kunne følge kurset regelmessig.

Undervisningen meddeles av prester og søstre i Dominikanerordenen og omfatter:

DET RELIGIØSE MENNESKE — OM TRO OG VANTRO.

Pater Thomas Patfoort.

KIRKEN OG DENS LIV.

Pater Ellert Dahl og pater Finn Thorn.

LÆREN OM KRISTUS, TREENIGHETEN, MARIA, NATTVERDEN OG MESSEN.

Pater Thomas Patfoort.

DET ONDES PROBLEM.

Pater H. Rieber-Mohn.

NÅDELÆREN OG DEN KRISTNE ETIKK.

Pater Albert Raulin.

DÅP, FERMING, DET LITURGISKE AR.

Søster Ingrid-Marie.

PRESTEVIELSEN, KLOSTERLIVET, EKTESKAPET.

Pater Thoralf O. Norheim.

BOT, AVLAT, SYKESALVING, DET NESTE LIV.

Pater Finn Thorn.

*

Første forelesning finner sted onsdag 14. september kl. 18 (og gjentas fredag 16. september kl. 20) i St. Dominikus Kloster, Neberggaten 15, Oslo, tlf. 55 07-71. Det er tilstrekkelig å melde seg til kurset ved første fremmøte.

DEN GAMLE PAKTS BOK

«UTVALG AV DET GAMLE TESTAMENT, DET NORSKE BIBELSELSKAP-»

Katolske kristne i Norge har stort sett et bedrøvelig overfladisk kjennskap til *Det gamle testamente*. Det finnes nok av årsaker til dette, men ingen unnskyldning for å la *Bokenes Bok* ligge lukket og ulest.

Det er riktignok et problem at vi ikke har noen katolsk utgave. Men når mange katolikker foretrekker «ungdoms-oversettelsen» av *Det nye testamente fremfor vår utilfredsstillende Vulgata-utgave*, burde vi også kunne lese en protestantisk utgave av *Det gamle testamente*.

Katolikker har ikke vært — og er vel heller ikke — så «bibelminded» som våre lutherske medkristne. Dessverre! Den katolske bibelbevegelse er et relativt nytt fenomen og har i Norden foreløpig vesentlig bevirket interesse for den nye pakts hellige tekster. Men nå må da tiden snart være moden for også å la vårt trosliv inspirere av den bok som for Jesus og de første kristne representerte «Skriften».

Det gamle testamente er langt fra en antikvert bok, — selv om det støvete eksemplar i bokhyllen kan gi slike assosiasjoner. Den er i mange henseender høyst aktuell. Kristi virke og forkynnelse kan bare forstås på bakgrunn av den før-kristne åpenbaring. «Det nye er skjult i Det gamle, og Det gamle åpnes i Det nye», sier konsilfedrene et sted.

Den gamle pakts bok kan lære oss meget og meget vesentlig. Fremfor alt kan den lære oss hva Åpenbaringen er. Gud åpenbarer ikke — hva vi så ofte tror — en rekke trossannheter nærmest i ferdigformulert dogmatisk form. I begge Testamenter ser vi at åpenbaringen skjer ved gjerning og ord i vekselvirkning, og i Det gamle testamente ligger hovedvekten på det konkrete og historiske. Der åpenbarer Gud sitt vesen og sin vilje ved å utvelge seg et folk og ved å lede dette Guds-folk. Åpenbaringen er her hellig *historie*. Dette har ikke bare akademisk interesse. Det historiske syn på Guds ledelse og tale til menneskene er av vesentlig betydning for å forstå hva Kirken mener når den lærer oss at Kirken er Den nye pakts Guds-folk, et utvalgt folk kalt til hellighet og ledet av Gud i eskatologisk forventning om Kristi annet komme. Vi skal oppleve vår kristne situasjon som medlemmer i dette folk som har sin forhistorie og forutsetning i Guds pakt med Israel. Både Åpenbaringen og vårt kristenliv står i historisk perspektiv.

Der finnes altså de beste grunner til å lese Det gamle testamente. Men siden de færreste mestrer originalteksten, må vi velge en oversettelse, noe som absolutt ikke er uten problemer. Forskjellige utgaver oversetter ofte de samme tekster meget forskjellig. Hva er da riktig? Man kan oversette ord for ord og være helt trofast mot den opprinnelige mening. Da får man en direkte oversettelse som er egnet til videnskapelig bruk og nokså meningsløs for en stakkars legmann. En fri omskrivning til et moderne daglig-sprog blir oftest å betrakte som en fortolkning mer enn en oversettelse og har følgelig sine

svakheter. Professor Leivestad ønsker seg derfor hele fire parallelle versjoner: en videnskapelig, en litterær, en til liturgisk bruk og en pedagogisk (Samtiden nr. 5/66).

Hvis disse utgaver skulle finnes i både protestantisk og katolsk versjon, ville det bli et helt bibliotek. Men det er heldigvis ikke nødvendig. Moderne bibelforskning har i meget — og det vesentlige — samme mål og metoder på begge sider av konfesjonsskillet. Gamle stridspunkter er løst i all fredsommelighet. Grunnlaget er derfor skapt for konfesjonelle fellesutgaver i mange land. Selv om det ikke er realiserbart i Norden med det første, skulle vi uten stor ulempe kunne bruke en god protestantisk utgave i fellesskap. Det er også en viktig form for økumenisme!

Med de beste forsetter kan man så begynne å lese. Etter kort tid er man trett og lei hele Bibelen. Det er et langtidsprosjekt å lese alt sammen. Kjedelig er det også. Halvveis i 3. Mosebok sukker man oppgitt: «Disse uendelige lovsamlinger! Å lese Norges Lover er sikkert like kjedelig, men kanskje vel så nyttig». Og etter lovbøkene kommer en lang rekke av dommere, konger og kriger... Slikt

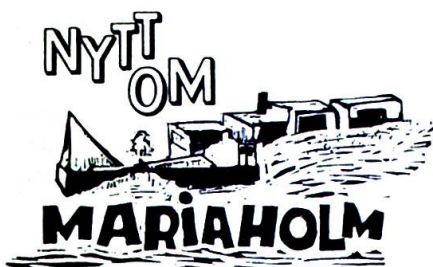

«Gå og kjøp — og les», sier artikkelforfatteren om *Det Norske Bibelselskaps fine GT-utgave*.

tar motet fra de fleste. En fransk bibelforsker hevder riktignok at det tar 72 timer å lese gammel-Testamentet som en roman, — men da leser jeg heller en roman.

Altså er der behov for et utvalg. Menigmann trenger en antologi over sentrale tekster med innledninger, forklarende fotnoter og grei inndeling med overskrifter. Kort og godt: Vi trenger akkurat det *Utvalg av Det gamle testamente* som Det norske bibelselskap nylig har utgitt. Tar det 72 timer å lese det hele, mestrer man utvalget på 24 timer. Men det gir stoff til studium og ettertanke i minst like mange år.

Utvalget er ment som en skoleutgave sammen med «ungdomsoversettelsen» av Det nye testamente, og det er en smakebit og et første utkast til den planlagte kom-

Mariaholm ligger ved Øyeren, i et meget pent, kupert terreng. Arkitekten har tegnet bygningene godt inn i landskapet, slik at det hele vil komme til å danne et harmonisk hele. Bebyggelsen er delt i tre hoveddeler:

1. Kapellet
2. Administrasjon, undervisning, spisesal og stue
3. Sovehus

Til byggingen vil bli brukt så enkle og rimelige materialer som mulig, men det blir lagt vekt på at det skal være slitesterke saker, slik at — som arkitekten sier: «... de kan eldes med verdighet og ikke forfalle.»

Nåvel, vi skal senere presentere bygningene bedre både i tekst og bilder.

Hvem som gleder seg mest over Mariaholm, skal være usagt, men hvis det er ungdommen, så har det sin gode

grunn. Det er nesten som når en stadig mer barnerik familie etter mange års trangbodhet flytter inn i en romslig enebolig! Det kunne skrives historie om ungdommens rastløse leting etter et sted å holde sine skoler og leirer. Det gikk jo på et vis, det var noe som måtte gå, det var en gnist som ikke lot seg slukke.

Gnisten ble tent på Dalum i Danmark i 1948, da det møttes endel katolske ungdommer til den første «lederskole». Det ble et nytt møte året etter, i nordisk regi. Siden ble det Marielund i Sverige, og Øm i Danmark — et sted reist av ungdommen selv. Og siden da år etter år, har katolsk ungdom møttes i en søken etter noe, etter et ungt og aktivt engasjement i Kirken. Det var tent en gnist, og den drev ungdommen til å fortsette, ofte på tross av store praktiske vanskeligheter. Omsider, i femtiårene en gang, kunne også Norge yte sitt arrangementsmessige bidrag. Ved en nesten heltemodig innsats ble Utøya i Tyrifjorden leid en uke og åpnet for katolsk aktivitet. Siden ble det Sylling, og litt mer regelmessighet i det.

Det begynte som lederskole, siden het det sommerskole, ungdomsleir, juniorleir — la oss ikke bry oss så meget om navnet. Programmet og menneskene

har nok skiftet, men det dypeste innholdet, målet, var alltid det samme: Å føre ungdommen nærmere Gud. Det er et kolossalt program, og en tør nesten ikke snakke om resultater. Men det ble et fruktbart miljø omkring ungdomsskolene, og det er en kjennsgjerning at ut fra dette miljøet er kommet en biskop, flere prester, legbrødre, en lang rekke katolske ektepar, ungdomsledere, aktive legfolk, trofaste katolikker. Vi skal vokte oss vel for å godskrive miljøet alt dette, men det har vel hatt sin betydning, for gnisten var levende.

Det ble trangt på Sylling etter hvert, og selv om det var sårt på en måte, måtte man omsider se seg om etter et større prosjekt. Ett som kunne dekke både dagens og morgendagens behov.

På en av de første skolene var det et lite Maria-alter. Skolelederen ba deltakerne i skolens ånd å gjøre et lite offer, foreta en eller annen liten innsats til ære for Den hellige Maria. Da skolen var slutt, bugnet alteret av blomster. — Snart vil vi alle sammen bli bedt om et lite offer, det koster penger, mange penger å bygge Mariaholm. Det er en oppgave for oss alle sammen å være med på å skape legmannssenteret ved Øyeren.

H. M.

plette kirkebibel. Det er oversatt til et forståelig — om en noe stilmessig vaklende — norsk og bygger på resultatene av moderne bibelforskning (som i Norge har flere internasjonalt anerkjente størrelser som S. Mowinkel og N. Alstrup Dahl). Den skulle altså også være vel egnet for oss katolikker.

Som utvalg vil utgaven selvfølgelig kunne kritiseres. Jeg savner flere tekster som jeg synes er viktige. La det dog være sagt: Her finnes det vesentligste. Utgiverne fortjener ros for sitt arbeide.

Utgaven er dertil typografisk vellykket med oversiktlig lay-out. Det er ikke uvesentlig. Hvem liker f. eks. å lese salmene i den vanlige 1930-utgaven:

3. La oss sprengre deres bånd og kaste deres rep over oss!

Job 21, 14. 15. Luk. 19, 14.

4. Han som troner i himmelen, ler, Herren spotter dem.

Salm. 37, 13; 59, 9. Es. 40, 22. 23.

God mat smaker best pent servert. Det skrevne ord likeså!

Sammenlignet med 1930-oversettelsen, representerer utkastet adskillige forbedringer. Noen få eksempler kan være verd å nevne. I 2. skapelsesberetning kalles kvinnen «en hjelp som svarer til ham (mannen)» (1. Mos. 2, 18). Det uttrykker kvinne-mann-forholdets komplementaritet meget bedre enn «en medhjelp som er hans like» (1930-utg.). Originalteksten sier noe i retning av: «en hjelper som er hans motsatte». I salme nr. 8 sier 1930-utgaven: «du gjorde ham (mennesket) lite ringere enn Gud». Det lar seg lettere misforstå enn «nær på guddommelig rang».

Min vesentlige innvending mot utgaven er en noe usikker sprogføring. Her finnes typiske riksmålsformer sammen med mer radikale elementer som oppdelingen av sammensatte verber og bøyingsformer mer typiske for læreboksnormalen enn den «verdige språkform» som forordet omtaler. Ofte oppleves det som et tap at formene *I* og *eder* er sløyfet. Det blir lett for konkret når «Løft, I porter, eders hoder, og løft eder, I evige dører» blir til «Løft hodene, porter, ja, løft dere, eldgamle dører» (Ps. 24, 7). Riksmålets mulighet for nyansering med gammelmodige former for det abstrakte og overførte og mer daglige eller særnorske former for det konkrete, er bare sjelden benyttet.

Utgavens gode sider er allikevel mange, og den anbefales derfor på det varmeste. Når man får det vesentligste av Det gamle testamente i en pen og solid utgave til samme pris som en billigbok, er det vel ikke tvil om hva som gir «mest for pengene».

Gå og kjøp — og les!

ØST-TYSKLAND

De endelige resultater av folketellingen i Øst-Tyskland i 1964 er først nå blitt kjent. 68 prosent av befolkningen sier at de er kristne.

En sosiologisk undersøkelse som er foretatt av universitetet i Jena peker på at den religiøse følelse merkes tydeligst og mest intenst i aldersgruppen 18—25 år.

„DEN NYE REFORMASJON?”

(John A. T. Robinson, *Den nye reformasjon?*)

Perspektivbøkene

Aktuell debatt,

Oslo 1966.

Overs. av Erik Gunnes.

Med sin siste bok, «Den nye reformasjon?», fører biskop Robinson videre de tankelinjer han trakk opp i «Ærlig for Gud». I sin første bok viste Robinson seg som en følsom sjelehyrde, våken overfor den moderne kristnes situasjon. Han utmerket seg der, ikke først og fremst som en original nytenker, — han betrakter seg, med stor beskjedenhet, som en innfører i den teologiske samtidsstanke, og han er som sådan en utmerket populær (i ordets gode betydning) fremstiller av sine læremestre Tillich og Bonhoeffer. — I «Den nye reformasjon?» beveger han seg på det plan som sannsynligvis må betraktes som det element hvor han hører mest hjemme, nemlig det pastorale, og hans ledemotiv er spørsmålet: Hvordan skal man gjøre kristendommen mere relevant, eller, som han selv sier, mindre irrelevant for den moderne sekulariserte tidsalder?

— Hans «løsning» går i korthet ut på å si: I stedet for å bekjempe sekulariseringen må Kirken ta imot den, hilse den velkommen med glede, og gå fullstendig opp i den. — Han trekker så de mere praktiske konsekvenser som for ham synes nødvendige, det være seg i spørsmålet om utarbeidelsen av en virkelig legmannsteologi, eller, et problem som låter til å oppta ham meget, omorganiseringen av det institusjonelle kristenliv, sognet f. eks. Men selv om boken må sies å være en pastoral bok, ligger allikevel ikke hovedinteressen i de konkrete forslag som fremsettes, men i den nyvurdering av selve den kristnes situasjon i verden som de representerer, forholdet mellom det sakrale og det profane. Og det er vel her at den kristne i dag må bli grepet av boken, fordi den handler om hans egne problemer. Robinson viser nemlig med stor innsikt, på det konkrete plan, hvordan det sakrale fra å være et adskilt område går opp i det verdslige, det sekulære, og, i hvert fall tilsynelatende forsvinner, — på temmelig nøyaktig samme måte som det kosmiske eller metafysiske gudsbilde holder opp med å eksistere, den «Guds død» som Nietzsche forkvante. Det sakrale forsvinner altså ved ateismens rensende angrep på et gudsbilde som hadde ikke så få kjennetegn til felles med et avgudsbilde, og Robinson hevder at Kirkens motstand mot denne prosessen bare kan forhale den, ikke tilintetgjøre dens fremmarsj. Kirken må derfor gå helhjetet inn for den, bli «i» verden på en mer autentisk måte, selv om den aldri kan være «av» verden. Men det den kan gjøre er å gå ut av sine forskansninger og festningsverker fordi dens vesen er å være sendt til verden likesom Kristus ble utsendt av Faderen, og Kristus nøyde seg ikke med å stille seg foran bymurene og rope ut Alleherrens ultimatum til menneskene, han gikk inn til dem, ja, han tok en tjeners skikkelse. Robinsons forslag er i all enkelhet at Kirken og hver enkelt kristen skal gjøre det samme.

Det er selvsagt meget å kritisere og å si seg mer eller mindre uenig i i denne boken, både når det gjelder de konkrete pastorale nyorienteringer som biskopen foreslår (se D. Brændeland, *Mislykket eksperiment*, Vårt Land 25. august 1966), som i hans oppfattelse av den nye reformasjonens natur, som han nok tillater seg å fremstille lovlig detaljert og konkret, all den stund selve den realitet begrepet skulle dekke vel ennå knapt har sett dagens lys. — Men det er all grunn til å ta Robinsons egen oppfordring alvorlig når han ber sine lesere om ikke å stanse opp ved kritikk av enkeltpunkter, men lese hans bok i et forsøk på å forstå helhetssynspunktet som ligger bak. Hvis man leser den slik, er det ikke til å unngå at boken virker «vekkende», fordi den, som «Ærlig for Gud», tar opp spørsmål som angår kristenmennesket av i dag, på en befriende og ekte radikal måte som ikke kan unngå å stimulere og vekke begeistring. Radikal betyr nemlig å gå til sakens røtter, og som Robinson uttrykkelig sier, radikal i denne ordets egentlige forstand kan bare den være som er dypt forankret i den kristne tradisjon.

E. Gunnes' oversettelse er usedvanlig god.

PBH.

Ring

42 31 70

og få

et halvårs-

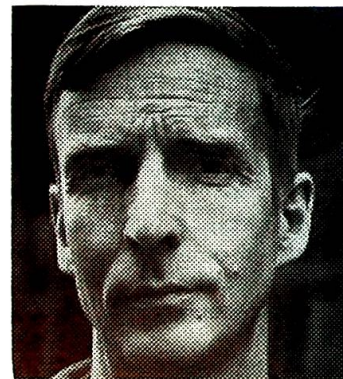
abonnement

på bladet.

Det koster

bare

10 kroner.

ÅGE RØNNING

De ukjentes marked

Forkomne uteliggere på Grønland i Oslo setter i gang et loppemarked, ikke til inntekt for seg selv, men for sine «kolleger» på søppeldyngene i Lima. Dette er opptakten i Åge Rønning's nye overraskende roman fra et miljø de færreste kjenner.

Kr. 19,50. ib. kr. 27,00.

GYLDENDAL

AV KIRKENS LIV:

Uken 11.—17. sept.

15. SØNDAG EFTER PINSE: evangeliet beretter om Vår Herre og enken i Naim: MANDAG: Marias navnefest. TIRSDAG: feriedag. ONSDAG: Korsets opphøyelse. TORSDAG: Marias syv smerter. FREDAG: martyrene, pave Kornelius og biskop Kyprian.

Uken 18.—24. sept.

16. SØNDAG EFTER PINSE: «Folkene skal frykte ditt navn, Herre, og alle jordens konger din herlighet. For Herren bygger Sion, og han skal vise seg i sin majestet. (Fra messens graduale). I evangeliet fortelles det om at Jesus holder måltid med en av de øverste fariseerne.

ONSDAG, FREDAG og LØRDAG: Imbredager.

LUTHERSK VAKTHOLD

Carl Fr. Wisløff:

Vaticanum II.

Credo forlag, i kommisjon på
Lutherstiftelsen.

Oslo 1966.

37 s.

Det sier seg selv at man bedømmer det II. Vatikankonsil forskjellig om man anser den lutherske reformasjon som fundamentalt riktig, vellykket og normgivende — eller om man i den ser et tidsbestemt fenomen som på sin måte forsøkte å besvare enkelte av kristendommens sentrale spørsmål.

Professor Carl Fr. Wisløff er fornøyet med den lutherske reformasjon som den er, og, dersom han kritiserer mangt og meget innenfor protestantismen, er det alltid med den lutherske reformasjon som målestokk. Når man tar dette forhold i betraktning, har man lettere for å vurdere hans korte betraktninger over den katolske kirkes utvikling i den senere tid, og man skjønner hans mistenksomhet, moderate glede, engstelse for fremtiden og til dels kraftige advarsler. Når professor Wisløff misliker de fleste forsøk på teologisk aggiornamento blant sine egne, kan han neppe se med større sympati på lignende fenomener i den katolske kirke. Det er nemlig neppe bispekollegiets årvåkenhet som kan gi ham noen trygghet.

Den interesse han her legger for dagen, med vekt på saklig informasjon, er imidlertid så verdifull at vi forhåpentlig vil kunne regne med hans positive tilslutning til fremtidige teologiske samtaler. Fra vår side er vi glad for alt det som fremmer kontakten.

AJR..

En
klovs
funder-
inger

Kjære alle sammen, dette i all hast: Fikk kort fra Elsa forleden, fra England. Kjempehyggelig and all that. Bilde utenpå av store rosebedd. Men det hun skrev gjorde meg urolig. Det sto: «For øyeblikket drikker jeg te med rom i, til advent.»

Slike leste jeg det ihvert fall. Elsa er en charmerende dame som har mange innfall, men dette var litt sterkt. Det er vel og bra med te med rom i. Men å småpimpe slikt fra nå av og frem til

første søndag i advent? Ganske ulikt henne.

Først noen timer senere, mens jeg satt og fingret en smule nervøs med rosebeddkortet, oppfattet jeg hva det virkelig sto der: «For øyeblikket drikker jeg te i et Dom. konvent.»

..Quite shocking med disse skumle katolske forkortelsene.

Kortet avsporet meg, jeg gikk opp for å ta skjegget. Var hjemme. De vet hvordan det er, man såper seg godt inn, skjærer seg, teller til ti, såper seg inn litt til, hører det skraper — og i det helt avgjørende øyeblikk før ansiktet stivner, gjelder det å skylle seg i iskaldt vann.

Da jeg tenkte at jeg skrudde på kaldtvannskranen, ble vannet slått av. I hele strøket.

Jeg kjente såpen stivnet, det begynte å svi og sprekke. Jeg prøvde å være rolig, men veltet min kones shampoo-flaske. Forsøkte å gni fjeset, klappe det, blåste meg selv på kinnene. Til slutt famlet jeg meg skrikende ned til kjøkkenet og fikk fatt på tekannen, helte gammel, kald te fra tuten over mine sprukne kjever.

For en opplevelse. Først dette med Elsas kort. Så barberingen.

Men ikke snakk om det. Hvis en av prestene hørte det, ville han tro at vi legfolk er helt gærne.

AGE.

EN PAMINNELSE

i form av et ekstra inbetalingskort er nå sendt pr. separat post til alle som har glemt kontingenten for 1966. På forhånd takk til alle som husker den nå.

(Kr. 20,—, utl. kr. 24,—.)

St. Olav's ekspedisjon, Akersveien 5, Oslo 1.

Postgiro 1953 21, bankgiro 3965/163

LESERNE SKRIVER

Hr. redaktør.

Jeg leste med interesse Kielland Bergwitz, artikkel «Gammel og ny tid» i siste nr. av St. Olav. Han har sikkert mye rett i at det er farer ved Kirkens ajourføring og tilpasning til vår moderne tid: Vi må ikke i vår reformiver se skjevt til så å si alt kulturgods Kirken har overlevert oss og kanskje overvurdere betydningen av de nye former vi er i ferd med å innarbeide. Imidlertid er det et problem

han berører som etter min oppfatning med fordel kan sees ut fra en annen synsvinkel enn den tradisjonelle som anbefales i artikkelen. Kielland Bergwitz nevner som en kommentar til en leder i St. Olav, som antyder den store betydning kristendom i praksis kanskje har for troens utbredelse, at Jesu egen kirke her på jord har en langt viktigere oppgave, nemlig den å bringe budskapet om og fra Jesus Kristus, budskapet om synd, tilgivelse, nåde og frelse ved Ham ut til alle folkeslag. Og i tråd med dette sier han at for den katolske kirke har alltid forkynnelse vært og må nødvendigvis alltid være undervisning. — Så vidt jeg kan se, dreier alt det nevnte seg om dette meget viktige problem: Hvordan skal kirken til enhver tid komme på talefot med menneskene: hvilke midler skal den ta i bruk for mest effektivt å gi menneskene forståelsen av hvor betydningsfullt og skjebnesvangert evangeliet er for oss alle? I virkeligheten gis det vel ingen almenyldig patentløsning på problemet. Forkynnelse form

må nemlig avpasses etter hvem den er rettet mot; men alle (bortsett kanskje fra dem som sverger til den populariserte forkynnelse i form av jazz eller pigg-trådmusikk) vil vel enes om at ord og handling i samvirke er den vesentligste meddelelsesmåten; den som anbefales i Det nye testamente. Jeg tror imidlertid at undervisning med ord, den tradisjonelle forkynnelsesmåten, først og fremst er på sin plass overfor mennesker som allerede har et ben innenfor Kirken eller endog er troende kristne. For dem har ordene ofte sprengkraft og dyp mening. De mennesker derimot, som vi forøvrig i blant forenkler ved å putte på dem etiketten «ateister» eller «agnostikere», oppfatter kristendom i praksis, genuin nestekjærlighet, mye bedre enn slike ord som «nå-

(Forts. n. side)

DE HØYRE — Forts. fra side 263

Schlesinger påpeker, at dette i en slik situasjon ikke var nok, han måtte gjennom sitt eksempel vise sin tillit til amerikanernes fornuft og sømmelighet. «Han definerte naturen i vår realitet for oss gjennom sine handlinger», sier Norman Mailer.

Og hans viktigste handling var kanskje hans ensomme, vanskelige avgjørelser under Cuba-krisen.

Fornuft og respekt for menneskene reddet oss, ikke ville mottrusler og hensynsløs bruk av makt.

Kanskje er det derfor de vedblir å hate ham så sterkt?

ARENDALE
SHELL — ARENDAL
TELEFONER: Kontor 22 013 Anlegget 21 848
ARENDALE MEIERI
BYGGMESTER HANS NILSEN Neset 362 Arendal Tlf. 22 647
BRØDRENE PETERSEN Skomakerforretning Arendal

CARITAS Oslo Bispedømmes sosialarbeide. Mange i bispedømmet trenger hjelp, råd og veiledning. Støtt trosfeller i nød! Send din gave til CARITAS OSLO Fagerborggt. 17, Oslo 3, Hf. 69 30 15 Postgiro 2020 88 Bankgiro 40/42.696
FRANCISKUSHJELPEN, OSLO Enerhauggt. 4 Kontortid 12—13 mand., onsd., fred.
LEGMANNSRÅDET OSLO KATOLSKE BISPEDØMME Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i Akersvn. 5, 1. etg. Tlf. 41 04 41.
 KATOLSK INFORMASJON Studiebrev. Skriv etter prospekt. P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

 FYRINGSOLJE brukes av	
St. Olavs kirke Bispegården St. Joseph's Institutt Vor Frue Hosp. Nerveavd. St. Dominikus kirke Lunden Kloster St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem Sta. Katarinahjemmet St. Franciskus Kirke St. Franciskus Hosp. St. Pauls Kirke Vår Frue Kirke Marias Minde St. Franciskusøstrenes Moderhus Øyenklinikken St. Josephs Hosp., Drammen St. Torfinns Klinik, Hamar St. Elisabeth Inst. St. Mikael's Kirke St. Mikael's Prestegård St. Theresia Hosp. St. Franciskus Hosp. St. Magnus Kirke St. Magnus presteg. St. Elisabeth Hosp. Vår Frue Kirke Bispegården St. Olavs Kirke, Bispegården St. Olavs kirke St. Olavs Prestegård St. Olavs Klinik	} Oslo } Arendal } Bergen } Hammerfest } Hønefoss } Lillestrøm } Tromsø } Trondheim } Tønsberg
Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69	

de», «frelse» osv. I utallige samtaler har jeg hørt dem betegne slik ortodoks kristen ord-bruk som tåkeprat og metafysisk vrøvl. Og er det ikke nettopp disse sjeler, de skeptiske og ikke-troende vi først og fremst må vie vår oppmerksomhet og omtanke? Den ekte nestekjærlighet, som er en troens frukt, har i seg selv en overbevisende kraft. Det er ikke tale om «gjerningshellighet», og det er sant at verden ikke frelses av gode gjerninger alene. Men det er overensstemmende med konsilfedrenes ånd (konstitusjonen om

legfolkets apostolat bygger hovedsaklig på dette) å understreke betydningen av uforfalsket, kristen kjærlighet, næret av Jesu nåde i alterets sakrament, som et nødvendig og viktig kommunikasjonsmiddel overfor den ikke-kristne verden. Vi får håpe og tro at i lyset fra denne nestekjærlighet vil ord som «frelse» og «nåde» etterhvert bli klarere og mer meningsfylte for dem som ikke fatter deres innhold, eller iallfall at en del ikke-troende vil fatte interesse for kirkens budskap i sin søken etter kjærlighetens kilde; bare det er jo et langt skritt mot forståelsen av Kirkens ord. Mon ikke denne måte å meddele kristendommen på er den rette overfor en moderne, tydelig avkristnet verden: Den konkrete, synbare nestekjærlighet gis første prioritet, men det abstrakte ord ligger bak og løfter denne opp i en meningsfylt evighetsperspektiv.

Georg Rieber-Mohn jr.

Ryan, Catholic Herald's kommentar til anbefalingen fra Rom om en frivillig aldersgrense på 75 år for biskopene: «Det er sant, Monseigneur, da jeg ryddet opp i arkivene forleden fant jeg tilfeldigvis Deres dåpsattest...»

KRISTIANSAND S.
SJØLYST ENGROS
KRISTIANSAND S. Telefon 29 555
SIGURD SØRENSEN Begravelsesbyrå
Holbergsgt. 15 - Tlf. 22 153, 25 717 Egen likbil for transport

HALDEN

<i>Halden- firmaer</i>	<i>Karl Knap A/S</i> Tlf. 2710 Bygningsartikler - Rør og Maskinforretning Linoleum
----------------------------	---

OTTO E. ANONSEN BLIKKENSLAGERMESTER Ventilasjon og Bygningsarbeid Tlf. 3439	KARL STORM ANDERSEN Fisk - Delikatesseforretning Tlf. 1155 - Privat 1159	H. ANDERSEN Bok- og Papirhandel Storgt 24 HALDEN Tlf. 2424
F. JØRGENSEN Aut. rørlegger - Rørhandel Tlf. 1844	HALDEN FARVEHANDEL A. Sandaker, Torvet Tlf. 1264	Glassmester OSKAR L. HANSEN Alt i glassarbeid, innramming og bilglass Tlf. 2976

DRAMMEN

Kjente Drammens- firmaer	<i>Drammens malerforretning</i> Tlf. 83 39 16 - 83 33 32 Inneh. Asbjørn Gundersen	<i>American Foto</i> SPESIALFORRETNING I FOTO OG RAMMER Engene 4 - Tlf. 83 11 45 Filial: Tollbodgt. 16 - Tlf. 83 65 65
GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN		H. KOLDERUP N. Storgt. 12 - Bragernes Tlf. 83 13 62 - 83 36 48 Gå til fagmannen når det gjelder møbler
 TYRILYS A/S TYRI FABRIKKER Drammen Har også landets eneste bivokspresseri		GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedr. adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

OSLO

1/3 NOREXIM

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s

Varme- og sanitæranlegg

*Våre annonsører
er gode firmaer!*

TÅSEN BOK OG PAPIR A/S
ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

SØREN HANSEN
Kolonialforretning

Langes gt. 6 - Oslo
Telefon 20 37 24

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

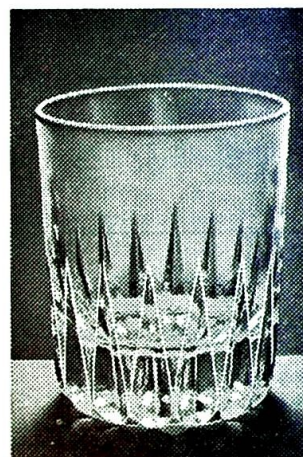
Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05
Privat 55 77 87 - 69 43 72

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernb. Getzgate 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Portofino“

Laget av tindrende klart glass.
Snobbete i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Galligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene.

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandlvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A/S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

WISBECH
AKTIESELSKAP
MAJORSTUA - OSLO
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

NOBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

HØYESTERETTSADVOKAT
GEORG LOUS

DRAMMENSVN. 4 - OSLO